

ZGODBA O ČAJEVCU

Čajevca ali s tujko tee tree je vedno bolj uporabljana rastlina, saj ima skoraj neverjetne učinke. Rastlina izvira iz Avstralije, njena uporaba pa je razširjena po vsem svetu.

Ker jo ljudje uporabljajo za širok nabor težav, povezanih predvsem s kožo in vnetji, je skoraj samoumevno, da ob kožnih težavah naših hišnih živali najprej pomislimo na tista sredstva, ki pomagajo tudi nam. Vendar se je ponovno izkazalo, da vse rastline niso koristne tudi za živali, ampak nekatere celo škodijo.

Olje čajevca velja sicer za uporabo na pasji koži kot varen izdelek, vendar v resnici gre za nevrotoksin. Zanimiva študija 443 primerov zastrupitve psov in mačk s čajevcem v obdobju 2002-2012 je bila predstavljena v januarski izdaji ameriške revije za veterinarje *Journal of the American Veterinary Medical Association (JAVMA)*. Klinični znaki zastrupitve so se pojavili v 2-12 urah in trajali do 72 ur. Najpogostejši znaki so bili prekomerno slinjenje, zaspanost, delna ohromelost, nekoordiniranost gibov in tresavica. Bolj prizadete so bile mlade živali in živali z nizko telesno težo.

Eterično olje čajevca ima izjemen razkuževalni, protivnetni, protivirusni, protibakterijski in protiglivični učinek. Pri ljudeh omogoča na desetine načinov uporabe, v veterinarski medicini pa ga priporočajo za čiščenje dlake, celjenje kožnih izpuščajev in zdravljenje nekaterih alergij pri psih, mačkah, dihurjih in konjih. Zdravila ali negovalni izdelki, ki vsebujejo olje čajevca in so namenjeni živalim, le redko povzročajo težave, kar je dokaj logično, saj je v tovrstnih izdelkih olje čajevca močno razredčeno. A če na psih uporabimo olje, ki je sicer namenjeno za ljudi in je pogosto nerazredčeno, se lahko pojavijo zgoraj navedeni zapleti. Drugače povedano, olje čajevca je v svoji čisti obliki naravni nevrotoksin, ki vpliva na delovanje živčnega sistema in ima lahko hude posledice za našega psa.

O zapletih z naravnimi izdelki piše tudi jesenska izdaja revije *Journal of Veterinary Emergency and Critical Care (JVECC)*, ki objavlja študijo o hemolitični anemiji psa po zaužitju kane - naravne barve za lase. Zaužitje je bilo za psa skoraj usodno. Reakcija je povzročila nevarno zmanjšanje eritrocitov v krvi in prizadela ledvice. Po transfuziji si je pes k sreči opomogel, a nevarnost dolgotrajnih poškodb ledvic ostaja.

To seveda ne pomeni, da naravni izdelki niso varni za pse ali ljudi, nasprotno, pogosto so celo bolj učinkoviti od tistih, proizvedenih v laboratoriju. A upoštevati velja: naravni izdelki niso varni vedno in za vse. In tisti, namenjeni ljudem, niso nujno varni tudi za domače živali. Predvsem niso vsi izdelki namenjeni zaužitju, a to svojim ljubljencem težko dopovemo, saj si marsikatero zdravilo z veseljem polijejo, če ga le dosežejo. To pa je lahko nevarno.

Kot odmev na zgornja opozorila, objavljena v klubskem glasilu Slovenskega kluba za bernske planšarske pse, smo prejeli poučno izkušnjo skrbnika bernske planšarke, ki bi se bila ob zmanjšani pozornosti skrbnika lahko končala tudi manj srečno.

Skrbnik pravi, da ima njihova skoraj šestletna bernka večkrat težave z vnetjem ušes. Poskusili so že mnogo sredstev in metod, vendar se težava vedno ponavlja. Veterinar je ugotovil tudi prisotnost glivic, te pa so, kot vemo, trdovratna zadeva. Nedolgo tega mu je znanka, ki se ukvarja s prodajo znanih švicarskih naravnih pripravkov (kreme, mazila, koncentracije oz. rastlinski izvlečki), priporočila koncentrat tea tree-ja oz. čajevca. Priporočala je kapljico ali dve v vsako uho. Sledili so njenim navodilom, potem pa se je zgodilo... Dan po nanosu so opazili stopnjujoče se težave: psička je bila delno ohromela in se ni mogla postaviti na noge, rahlo se je tresla in je bila videti resno prizadeta. Vedenjskih sprememb niso opazili, saj je mahala z repom, zehala, samo vstati ni mogla. Kar najhitreje so jo odpeljali k veterinarju, kjer so jo temeljito pregledali, vzeli kri za laboratorijske preiskave, opravili vse biokemične teste, a niso ugotovili nobene bolezenske spremembe. Vsi izidi preiskav so bili brez posebnosti. Odločili so se, da psičko po nasvetu veterinarja pustijo na kliniki na opazovanju, da bi tekom dneva odkrili

vzrok ohromelosti. Do večera se je stanje brez terapije popravilo in psička je lahko odšla domov, naslednji dan pa ni bilo sledu o kakšni bolezni. Psička je bila živahna in normalno ješča.

Po približno dveh tednih od dogodka je skrbnica psički namazala tačke med blazinicami s kremo, ki jo uporablja tudi sama, in vsebuje izvleček čajevca. Znaki prizadetosti so se pri psički ponovili, tokrat sicer v milejši obliki, vendar dovolj očitno, da sta skrbnika povezala informacije in pretekle dogodke. Tokrat sta namreč spomnila omenjenega svarilnega članka in prav tam sta našla odgovor. Kar nekaj od naštetih znakov (delna ohromelost, zaspanost, nekoordiniranost gibov in tresavica), ki sta jih prejšnjič opazila pri svoji psički, se je ponovilo. Tudi pojav in trajanje kliničnih znakov zastrupitve je ustrezalo opisanim. Članek namreč navaja, da se klinični znaki zastrupitve pojavijo v dveh do dvanajstih urah in lahko trajajo do 72 ur. Zgornja izkušnja tako potrjuje, da je čajevac ali tea tree za pse toksičen in je njegova uporaba (zlasti kadar gre za izdelke, namenjene ljudem) lahko zelo škodljiva.

Vir: <http://www.dogster.com/lifestyle/tea-tree-oil-safe-dogs> (Prevod: Nina Barlič)

Mojca Sajovic